

KVP-voorzitter Van Zeil (rechts) wil AR-voorzitter De Boer toch nog iets duidelijk maken.

Opdracht en Opgave

Toespraak op C.D.A.-fusiecongres van P. H. van Zeil, voorzitter van de Katholieke Volkspartij, Den Haag, 11 oktober 1980.

Met veel genoegen maak ik melding van het feit, dat de partijraad van de Katholieke Volkspartij op 3 oktober 1980 unaniem heeft besloten tot opheffing van de Katholieke Volkspartij en tot het aangaan van een fusie met de ARP en de CHU in het CDA op 11 oktober 1980.

Allereerst wil ik op dit CDA-congres mijn dank uitspreken aan alle leden en kaderleden van de Katholieke Volkspartij, die zich waar, hoe en wanneer dan ook voor het goed functioneren van de partij hebben ingezet, zich daarbij offers hebben getroost en veel teleurstellingen hebben moeten ervaren. Zij hebben op hun plaats en op hun wijze bijgedragen aan de vele bergen werk, die de Katholieke Volkspartij op zeer veel gebieden in haar geschiedenis, samen met anderen, heeft verzet. Daardoor hebben zij mede vorm gegeven aan de inrichting van onze samenleving.

Ook breng ik heel graag dank aan de vertegenwoordigers van de Anti Revolutionaire Partij, de Christelijk Historische Unie en de rechtstreekse leden voor de samenwerking, die sinds 1967 allengs meer gestalte heeft gekregen en heeft

kunnen leiden via een federatieve band tot de fusie van vandaag. Niemand zal het mij kwalijk nemen wanneer ik een speciaal woord van dank richt aan Piet Steenkamp, die onvermoeid en duizenden inspirerend, 13 jaar lang door het land trok en de basis legde voor het CDA. Evenmin mogen in mijn woorden van dank ontbreken, de collega's De Boer en Van Leeuwen, met wie in het afgelopen jaar, in een goede samenwerking veel werk is verzet.

Dringend beroep

Op het bureau van de Katholieke Volkspartij zijn op dit moment nog geen meldingen binnengekomen van leden die niet met ons wensen mee te gaan naar het CDA. Daarover verheugen wij ons zeer. Van deze gelegenheid maak ik overigens gaarne gebruik om het beroep, dat mijn collega De Boer van de ARP heeft gedaan op die leden van zijn partij, die nog niet hebben kunnen besluiten om mee te gaan naar het CDA, van harte te onderschrijven.

Oók ik reik hen de hand en vraag ze vriendelijk maar niet miner dringend, met ons mee te gaan. Hun eventueel niet meegaan doet ook ons pijn. Wij hebben de inbreng in het CDA van alle leden van de ARP de CHU en de KVP en van alle rechtstreekse leden, bijzonder hard nodig.

Discussies

Wij zijn het met elkaar eens geworden over de grondslag alsmede over het functioneren van die grondslag, zowel binnen de partij als in onze politieke activiteiten. Wij zijn er ons bovendien in geslaagd om in de Nota van Uitgangspunten ons politiek beleid voor de tachtiger jaren neer te leggen. Daarom twijfel ik er niet aan, of wij zullen óók in de toekomst, in een open overleg, er in slagen tot een goed en waarachtig CDA-beleid te komen.

Het is onmiskenbaar, dat er verschillen zijn in denk-, leef- en cultuurpatronen, die aanleiding kunnen en zullen zijn voor het ontstaan en bestaan van spanningsvelden. Dat is op zich niet ongezond. Zo'n situatie kan zelfs leiden tot intense en intensieve discussie over belangrijke zaken. Dat soort discussies past bovendien in een partij, die ook intern democratisch wil functioneren. Een belangrijke voorwaarde acht ik wel, dat dat soort discussies intern wordt gevoerd en niet via de publiciteit.

Een belangrijke opdracht voor allen, die in het CDA gaan functioneren is voorts, er voor te zorgen dat het CDA de mogelijkheid biedt dat eenieder zich kan herkennen. Dat zal veel stuurmanskunst en wijsheid vragen. Gelet op de inhoud van de samenwerking in de achter ons liggende jaren twijfelen wij er niet aan of het CDA zal die belangrijke opdracht kunnen vervullen.

Geen nooduitgang

Van de gelegenheid van dit congres wil ik graag gebruik maken om nog een keer te zeggen, dat het CDA voor de KVP géén – en evenmin voor de andere partijen – nooduitgang is geweest. Juist in deze dagen zijn soortgelijke opmer-

kingen, met name over de KVP, nog wel eens gemaakt. Die opmerkingen doen ernstig tekort aan de intensies waarmee de KVP aan het proces van samenwerking met de ARP en de CHU is begonnen. Die opmerkingen zijn ook historisch onjuist.

Immers, vóór er sprake was van de oprichting van de ARP en vóór er sprake was van een organisatorisch verband van katholieken op politiek gebied, legde een van de grondleggers van de Katholieke Politieke Partijcombinatie, dr. Herman Schaepman, bij dr. Abraham Kuyper voorstellen op tafel om tot een christelijke volkspartij in Nederland te komen.

Ook in 1945, in 1952, in 1963 en 1965 werd binnen de KVP gesproken of de wenselijkheid en de mogelijkheid om tot een christen-democratische politieke partijformatie in Nederland te komen. In al deze gevallen werd de wenselijkheid uitgesproken, maar werden de mogelijkheden nog niet reëel aanwezig geacht. De eerste gesprekken konden pas starten in 1967. Ik voeg hier onmiddellijk aan toe, dat initiatieven daartoe bepaald niet alleen van de kant van de KVP zijn gekomen.

In laatst genoemd jaar mocht worden vastgesteld, dat de verhouding tussen de reformatorische en de katholieke christenen in Nederland, zeer aanzienlijk verbeterd was, terwijl er bovendien sprake was van bijzonder goede ervaringen in de samenwerking met ARP en CHU op Europees en internationaal niveau.

Perspectieven

Intussen staan de christen-democraten in Nederland voor bijzonder grote opgaven. Er zullen moed en karakter nodig zijn, terwijl een maximale dienstbaarheid niet gemist kan worden. Is dit allemaal al nodig om de geloofwaardigheid van de politiek en de politici op peil te houden, deze eigenschappen zullen met name nodig zijn voor christen-democratische politici. Met name van christen-democraten in de politiek verwachten de mensen heel erg veel. Uitgerekend wij zullen in staat moeten zijn een handreiking te bieden aan zwakkeren in de samenleving, zowel hier als elders.

Heel speciaal zij verwachten van ons het bieden van een perspectief op een menswaardiger en gelukkiger leven.

Het zal de christen-democraten in de eerstkomende jaren, uitgaande van onze opvattingen over normen en waarden in het leven, in het bijzonder moeten gaan om het doortrekken van de lijnen van democratisering, van de sociale ontwikkelingen, in de ontwikkelingssamenwerking, op het terrein van de Europese samenwerking en dat van het Atlantisch bondgenootschap, met betrekking tot de mensenrechten en het handhaven van de plaats en de positie van het bijzonder onderwijs.

Wij leggen in deze tijd de grondslagen voor het huis van de toekomst waarin de jeugd van nu, straks zal moeten leven. Voor die geweldige opdracht wensen wij u, vanuit de KVP, allereerst zegen toe, alsmede veel sterkte en wijsheid, succes en voldoening.